

DEMOCRÀCIA.WEB, UNA EXPERIÈNCIA DE DEMOCRÀCIA ELECTRÒNICA A CATALUNYA

Informe d'avaluació

Clelia Colombo Vilarrasa

Abril de 2006

Índex

1. Introducció	2
2. La visió dels usuaris de Democràcia.web	3
2.1 El perfil de l'usuari de Democràcia.web	3
2.2 La utilització que fa del web	7
3. La visió dels Grups Parlamentaris	12
3.1 Democràcia.web com a eina de participació ciutadana al Parlament de Catalunya	12
3.2 Les aportacions dels ciutadans	14
3.3 La comunicació dels ciutadans amb els grups parlamentaris	15
3.4 L'impacte de les TIC en el Parlament de Catalunya	16
3.5 Possibilitat d'ampliar la participació de la ciutadania a altres funcions del Parlament de Catalunya	17
4. Metodologia utilitzada	20
5. Conclusions	22
6. Annexes	25
Annex 1 Qüestionari als usuaris de Democràcia.web	
Annex 2 Guió entrevistes representants polítics dels grups parlamentaris	
Annex 3 Guió entrevistes tècnics dels grups parlamentaris	
Annex 4 Relació de persones entrevistades	

1. Introducció

La Fundació Jaume Bofill impulsa des de l'any 1998 amb el suport del Parlament de Catalunya, l'experiència Democràcia.web, una experiència de democràcia electrònica a Catalunya (<http://www.democraciaweb.org>).

Democràcia.web permet la participació dels ciutadans en el Parlament de Catalunya a través d'Internet. El seu objectiu és acostar la ciutadania de Catalunya al seu Parlament permetent d'una banda una major interacció entre els ciutadans i els seus representants polítics, i de l'altra la participació d'aquells en la política.

Durant els seus vuit anys de vida, Democràcia.web ha anat incorporant noves seccions i s'ha anat adaptant als canvis produïts pel desenvolupament i la implantació de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació¹ en la societat catalana en general i en el Parlament de Catalunya en particular.

Actualment, la Fundació Jaume Bofill es planteja una revisió de l'experiència, donant-li un nou impuls per tal d'adaptar-la als avenços tecnològics i als canvis que aquests comporten en la vida política i institucional. En aquest sentit, s'ha cregut convenient realitzar un estudi del funcionament, la utilització i la valoració de l'experiència tant des del punt de vista dels ciutadans que hi participen com des del punt de vista dels grups parlamentaris del Parlament de Catalunya.

A tal efecte, l'informe que teniu a les mans realitza en primer lloc una aproximació a la visió que els usuaris de Democràcia.web tenen de l'experiència, fent referència al seu perfil personal i socio-econòmic, així com a la utilització que fan del web. En un segon moment s'estudia la visió de l'experiència per part dels grups parlamentaris, tant a nivell dels representants polítics com a nivell dels tècnics que s'ocupen de la gestió de les aportacions ciutadanes arribades des del web, abordant qüestions com la gènesi del projecte, el seu funcionament i la seva gestió.

¹ A partir d'ara TIC

2. Visió dels usuaris de Democràcia.web

En aquest apartat es mostra quina és la visió que els usuaris de Democràcia.web tenen d'aquesta experiència de democràcia electrònica a Catalunya. En aquest sentit es realitza en primer lloc una aproximació al perfil de les persones que visiten i/o participen a Democràcia.web, per estudiar en un segon moment quina és la utilització que en fan.

Les dades que es mostren a continuació han estat elaborades a partir de les informacions donades per les persones inscrites a la llista de distribució de l'experiència, a través de la resposta d'un qüestionari elaborat amb aquest propòsit. Es tracta d'un qüestionari autogestionat, pel que cal tenir present a l'hora d'interpretar les dades obtingudes que aquestes ens donen informació sobre el perfil i la utilització que es fa de Democràcia.web per part de les persones que han respost el qüestionari, però que aquestes informacions no són directament extrapolables al conjunt dels usuaris de Democràcia.web². Per tant cal interpretar en aquest sentit les informacions que es donen a continuació, tant les relatives al perfil de les persones que utilitzen el web com les que fan referència a la utilització que en fan.

2.1 El perfil de l'usuari de Democràcia.web

Per tal de realitzar un estudi del perfil de les persones que utilitzen Democràcia.web, es fa referència al sexe dels usuaris, la seva edat, el seu nivell d'estudis, el coneixement que tenen de les eines informàtiques, el tipus i el lloc des d'on es connecten a Internet, el municipi en el que viuen i la seva activitat professional.

² Per ampliar informació sobre la metodologia emprada i les precaucions metodològiques, consultar el capítol 4.

En primer lloc cal destacar que existeix un fort biaix en relació al sexe dels usuaris de Democràcia.web ja que aquests són homes en la seva àmplia majoria (un 73'4%). Tot i així cal apuntar hi ha hagut un increment de les usuàries femenines en els darrers anys, ja que l'any 2002³ les dones representaven un 22'3% dels usuaris mentre que actualment són un 26'6%, quatre punts més.

sexe

		Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos	home	91	72,2	73,4	73,4
	dona	33	26,2	26,6	100,0
	Total	124	98,4	100,0	
Perdidos	Sistema	2	1,6		
Total		126	100,0		

Pel que fa referència a l'edat de les persones que visiten o participen a Democràcia.web, s'observa que la majoria d'usuaris tenen entre 35 i 50 anys (un 46%), mentre que la resta es reparteixen bàsicament entre els grups de 25 a 34 anys o el de 51 a 64. Cal destacar que les persones de 18 a 24 anys així com les majors de 65 anys són minoritàries entre els usuaris de Democràcia.web.

Si comparem aquestes dades amb les de l'any 2002 veiem que si bé el percentatge d'usuaris de 35 a 50 anys s'ha mantingut gairebé constant, hi ha hagut canvis significatius en els altres grups d'edat. En aquest sentit cal apuntar que el grup d'edat de 18 a 24 anys s'ha reduït en gairebé set punts, el grup de 25 a 34 anys s'ha reduït en 7'4 punts, el grup de 51 a 64 anys pràcticament s'ha doblat i, finalment, el grup de 65 anys i més s'ha incrementat en 3'7 punts percentuals. S'observa per tant una tendència a la reducció dels usuaris més joves i a l'augment dels més grans.

edat

		Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos	de 18 a 24	6	4,8	4,8	4,8
	de 25 a 34	28	22,2	22,2	27,0
	de 35 a 50	58	46,0	46,0	73,0
	de 51 a 64	27	21,4	21,4	94,4
	65 i més	6	4,8	4,8	99,2
	ns/nc	1	,8	,8	100,0
Total		126	100,0	100,0	

³ Dades obtingudes de l'enquesta realitzada des de la Fundació Jaume Bofill als usuaris de Democràcia.web, el maig del 2002.

Si ens fixem a continuació en el nivell d'estudis acabats que tenen els usuaris de Democràcia.web veiem que la pràctica majoria de les persones que visiten o utilitzen el web (el 83'3%) tenen estudis universitaris. Aquesta distribució no ha variat gaire des de 2002 tot i que si que podem apuntar que s'han accentuat els percentatges, disminuint els usuaris amb estudis secundaris i incrementant-se els que tenen estudis universitaris.

Tot i que aquest fet és força habitual en experiències d'aquest estil que estan vinculades a un nivell cultural elevat cal fer esforços en acostar a persones amb nivells d'estudis inferiors a Democràcia.web, en el sentit de facilitar i clarificar els continguts, a la vegada que es fa difusió de l'experiència entre diversos col·lectius més enllà dels intel·lectuals i els universitaris.

nivell d'estudis

	Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos primaris	3	2,4	2,4	2,4
secundaris	17	13,5	13,5	15,9
universitaris	105	83,3	83,3	99,2
ns/nc	1	,8	,8	100,0
Total	126	100,0	100,0	

El nivell de coneixement de les eines informàtiques dels usuaris de Democràcia.web és majoritàriament bo (41'3%), tot i que les persones que tenen un nivell molt bo o normal també són abundants (27% i 30'2%, respectivament). Així doncs, s'observa que un 68'3% dels usuaris de l'experiència tenen un coneixement bo o molt bo de les eines informàtiques, pel que es pot apuntar que el nivell de coneixement d'aquestes és força important en la utilització d'una experiència com Democràcia.web.

coneixement eines informàtiques

	Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos molt bo	34	27,0	27,0	27,0
bo	52	41,3	41,3	68,3
normal	38	30,2	30,2	98,4
fluix	1	,8	,8	99,2
ns/nc	1	,8	,8	100,0
Total	126	100,0	100,0	

La connexió a Internet és un factor que pot ser determinant a l'hora de participar en experiències com Democràcia.web, pel que és important tenir en compte tant el lloc

des d'on la persona es connecta com el tipus de connexió a través de la qual accedeix a Internet. En aquest sentit veiem que un 88'1% dels usuaris del web es connecten a alta velocitat, majoritàriament des de casa tot i que el percentatge de persones que es connecten des de la feina és també força elevat.

connexió a Internet

	Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos des de casa a alta velocitat	65	51,6	51,6	51,6
des de la feina a alta velocitat	46	36,5	36,5	88,1
des de casa normal	11	8,7	8,7	96,8
des d'altres llocs	2	1,6	1,6	98,4
ns/nc	2	1,6	1,6	100,0
Total	126	100,0	100,0	

Si ens fixem en el municipi de residència veiem que majoritàriament els usuaris de Democràcia.web viuen a Barcelona (45'2%), i que en segon lloc viuen en municipis d'entre 10.000 i 50.000 habitants (18'3%). Tot i així cal relativitzar aquesta dada tenint en compte que la ciutat de Barcelona aglutina la majoria de la població de Catalunya i per tant, cal interpretar-la tenint present que pot guardar relació amb el nombre d'habitants de cada municipi, tot i que cal tenir en compte que la variable territorial és important en la utilització de les TIC.

Aquesta situació ha variat força des de l'any 2002, en que si bé els usuaris de Democràcia.web eren també majoritàriament residents a Barcelona, aquests han crescut 5 punts percentuals des d'aleshores, mentre que els residents a municipis d'entre 100.000 i 300.000 habitants han disminuït en cinc punts.

municipi de residència

	Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos Barcelona	57	45,2	45,2	45,2
entre 100.000 i 300.000 hab	15	11,9	11,9	57,1
entre 50.000 i 100.000 hab	11	8,7	8,7	65,9
entre 10.000 i 50.000 hab	23	18,3	18,3	84,1
menys de 10.000 hab	17	13,5	13,5	97,6
ns/nc	3	2,4	2,4	100,0
Total	126	100,0	100,0	

Finalment fem referència a l'activitat laboral dels usuaris de Democràcia.web. En aquest sentit s'observa en primer lloc que la majoria d'usuaris són professionals assalariats (58'7%), a l'igual que a l'any 2002. D'altra banda cal destacar un gruix força important dels usuaris de professions liberals (11'1%), dels usuaris que tenen altres activitats (11'9%), o dels que són jubilats o pensionistes (8'7%).

Des de l'any 2002 hi ha hagut algunes variacions en l'activitat laboral dels usuaris del web. En primer lloc destaca un fort increment dels usuaris jubilats o pensionistes que han crescut 8 punts percentuals, mentre que en segon lloc cal apuntar una davallada dels usuaris estudiants, que han disminuït en sis punts. Aquests canvis podrien ser deguts a un canvi dels individus usuaris de Democràcia.web o bé podrien obeeir a un canvi de l'estatus laboral dels mateixos individus que eren usuaris fa tres anys. Finalment cal destacar que els usuaris empresaris i professionals liberals han disminuït força en els últims tres anys, en 4 i 3 punts respectivament.

activitat

	Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos professional liberal	14	11,1	11,1	11,1
empresari	2	1,6	1,6	12,7
assalariat	74	58,7	58,7	71,4
estudiant	7	5,6	5,6	77,0
aturat	2	1,6	1,6	78,6
jubilat/pensionista	11	8,7	8,7	87,3
altres	15	11,9	11,9	99,2
ns/nc	1	,8	,8	100,0
Total	126	100,0	100,0	

2.2 La utilització que fa del web

En aquest apartat ens ocuparem d'estudiar quina és la utilització que els usuaris i usuàries de Democràcia.web fan de l'experiència, pel que abordarem en primer lloc quin és l'interès que tenen en la pàgina web estudiada i quina valoració en fan, en segon lloc ens fixarem en quina és la periodicitat de les visites al web, a continuació estudiarem si participen a Democràcia.web i si és així el tipus de participació que fan i, finalment, abordarem el tipus d'utilització que es fa de l'experiència per part dels seus usuaris.

Si ens fixem en primer lloc en quin és l'interès que tenen els usuaris de Democràcia.web en l'experiència observem que majoritàriament (un 55'6%) tenen

interès en informar-se de l'activitat del Parlament de Catalunya. D'altra banda cal apuntar que també és força nombrós (un 28'6%) el grup d'individus que s'interessen en Democràcia.web per a la seva activitat professional.

Una altra qüestió a destacar és el fet de que els usuaris interessats en Democràcia.web arrel dels seus estudis o recerca han augmentat molt en els últims tres anys arribant a representar el 13'5%, pràcticament el doble que a l'any 2002, en que eren un 7'3%.

Finalment cal destacar que tant sols un percentatge molt petit d'usuaris (1'6%) utilitzen el web per a contactar amb el Parlament, percentatge que a més s'ha vist disminuït des de 2002. Una possible raó és el fet que el Parlament hagi obert des d'aleshores vies de contacte amb els ciutadans.

DW t'interessa per

	Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos activitat professional	36	28,6	28,6	28,6
estudis o recerca	17	13,5	13,5	42,1
contactar amb el Parlament	2	1,6	1,6	43,7
informar-te de l'activitat parlamentària	70	55,6	55,6	99,2
ns/nc	1	,8	,8	100,0
Total	126	100,0	100,0	

Pel que fa referència a la valoració que fan els usuaris de Democràcia.web s'observa que majoritàriament (un 50'8) consideren que és una experiència "interessant", mentre que un 43'7% consideren que és "molt interessant" i tant sols un 4'8 apunten que és "poc interessant".

Tot i així cal destacar que la valoració global de l'experiència ha empitjorat lleugerament des de l'any 2002 ja que actualment el 94'4% dels usuaris consideren que és "interessant" o "molt interessant", mentre que aquest percentatge acumulat al 2002 era del 96'1%. També destaca el fet que el percentatge d'usuaris que consideraven que era una experiència "molt interessant" era el majoritari i superava en gairebé nou punts el percentatge actual. D'altra banda ha augmentat en 1'4 punts els usuaris que apunten que és "poc interessant". Aquest fet podria ser degut a que tot i que segueix sent una experiència molt ben valorada potser actualment ja no és tant novedosa com ho podia ser fa tres anys.

valoració de DW

		Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos	molt interessant	55	43,7	43,7	43,7
	interessant	64	50,8	50,8	94,4
	poc interessant	6	4,8	4,8	99,2
	gens interessant	1	,8	,8	100,0
	Total	126	100,0	100,0	

Pel que fa referència a la periodicitat de les visites dels usuaris a Democràcia.web cal apuntar que aquests es troben distribuïts de manera força regular entre els que visiten el web setmanalment (32'5%), els que el visiten mensualment (32'5%) i els que ho fan amb una periodicitat de menys d'un cop al mes (29'4%).

periodicitat visites Democràcia.web

		Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos	Diàriament	4	3,2	3,2	3,2
	Setmanalment	41	32,5	32,5	35,7
	Mensualment	41	32,5	32,5	68,3
	Menys d'un cop al mes	37	29,4	29,4	97,6
	ns/hc	3	2,4	2,4	100,0
	Total	126	100,0	100,0	

Si ens fixem a continuació en el tipus d'utilització que es fa de Democràcia.web, cal destacar en primer lloc que majoritàriament (un 54%) utilitza l'experiència per a informar-se de l'activitat parlamentària, mentre que són molt minoritaris (un 1'6%) els que la utilitzen per a participar en l'activitat del Parlament de Catalunya. Finalment cal destacar que és força elevat el volum d'usuaris que la utilitzen per a informar-se sobre democràcia electrònica (un 29'4%). En aquest sentit doncs podem apuntar que es fa un ús de Democràcia.web majoritàriament informatiu.

utilització de DW

		Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos	informació parlamentària	68	54,0	54,0	54,0
	participar al Parlament	2	1,6	1,6	55,6
	jugar amb els jocs interactius	7	5,6	5,6	61,1
	informació d'e-democràcia	37	29,4	29,4	90,5
	enllaços webs polítics	6	4,8	4,8	95,2
	ns/hc	6	4,8	4,8	100,0
	Total	126	100,0	100,0	

Pel que fa a la participació dels usuaris i usuàries de Democràcia.web en l'activitat parlamentària cal apuntar en primer lloc que majoritàriament aquests no han utilitzat mai els espais de participació que ofereix el web (un 84'1%), és a dir, no han enviat mai "Propostes d'Esmena" a textos parlamentaris en discussió o "Cartes al Parlament". Entre el 13'5% que sí que els han utilitzat, veiem en primer lloc que els usuaris han enviat majoritàriament propostes d'esmena (7'9%), mentre que els que han enviat cartes al Parlament representen un 5'6%.

La situació ha variat força des de l'any 2002, tant pel que fa a l'augment del volum de la participació, com pel que fa al tipus de la participació. En aquest últim sentit cal apuntar que aleshores els usuaris que participaven majoritàriament enviaven cartes al Parlament, un 2'8%, mentre que tant sols un 1'7% enviava propostes d'esmena.

participació a DW

		Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos	Cartes	7	5,6	5,6	5,6
	Propostes d'esmena	10	7,9	7,9	13,5
	No	106	84,1	84,1	97,6
	ns/nc	3	2,4	2,4	100,0
	Total	126	100,0	100,0	

Finalment en relació a les vies per les que els usuaris de Democràcia.web van conèixer l'experiència, destaca el fet que la majoria (el 50'8%) la va conèixer a través d'un enllaç. També cal apuntar que els usuaris que la van conèixer per altres vies a les especificades al qüestionari representen un 19%. En tercer lloc trobem que el 14'3% la van conèixer perquè algú els hi va recomanar.

En general podem apuntar que des de l'any 2002 han augmentat en 3'3 punts els usuaris que coneixen Democràcia.web per un enllaç, s'han mantingut estables els que la coneixen a través de la recomanació d'algú i han augmentat en 1'3 punts els que la coneixen a través d'una publicació. D'altra banda han disminuït en 2'4 punts els que la coneixen a través d'un anunci a la premsa i en 3'7 punts els que ho fan a través d'una xerrada.

com has conegut DW

	Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos noticia premsa	4	3,2	3,2	3,2
enllaç	64	50,8	50,8	54,0
xerrada	3	2,4	2,4	56,3
publicació	8	6,3	6,3	62,7
recomanació d'algú	18	14,3	14,3	77,0
altres	24	19,0	19,0	96,0
ns/nc	5	4,0	4,0	100,0
Total	126	100,0	100,0	

3. Visió dels Grups Parlamentaris

En aquest apartat es fa referència a la visió que els grups parlamentaris tenen de Democràcia.web com a experiència de participació ciutadana al Parlament de Catalunya. A tal efecte, es realitza una aproximació a la gènesi i la concepció del projecte, així com al funcionament i la gestió de Democràcia.web per part dels grups parlamentaris.

En aquest sentit es fa referència a la idoneïtat de l'experiència per a la participació ciutadana, les aportacions de les intervencions dels ciutadans en l'activitat dels grups parlamentaris i dels seus diputats, la comunicació dels ciutadans amb els grups parlamentaris, l'impacte de les TIC en el Parlament de Catalunya, l'encaix de Democràcia.web en el mateix i, finalment, la possibilitat d'ampliar la participació ciutadana al Parlament a través de Democràcia.web.

Les informacions que es mostren a continuació han estat elaborades a partir de les informacions donades pels responsables polítics i tècnics de Democràcia.web de cada un dels grups parlamentaris del Parlament de Catalunya en tretze entrevistes semidirigides⁴.

3.1 Democràcia.web com a eina de participació ciutadana al Parlament de Catalunya

Democràcia.web es concep des dels grups parlamentaris com una experiència que permet la comunicació i la interactivitat dels ciutadans amb el seu Parlament, facilita la informació de l'activitat parlamentària a la ciutadania, a la vegada que suposa un fluxe d'informació de la ciutadania cap al Parlament possibilitant que aquest s'expliqui,

⁴ Per més informació sobre la metodologia, consultar el capítol 4.

informi o aclareixi la seva actuació. Es valora molt positivament la tasca d'apropament de l'acció parlamentària a la ciutadania a través de la seva divulgació i de la prioritització per part de Democràcia.web de les tramitacions parlamentàries que poden ser de més interès per als ciutadans.

En termes generals des dels inicis de Democràcia.web el volum d'intervencions que els ciutadans envien a través de les Cartes al Parlament i de les Propostes d'Esmena ha augmentat, d'acord amb l'increment de la utilització de les TIC en els últims anys per part de la ciutadania i dels diputats del Parlament. Tot i així, el volum varia en funció de l'actualitat política del moment, i en aquest sentit es té la sensació generalitzada de que després de la Reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya ha disminuït força.

La majoria dels grups parlamentaris afirmen que el seu interès en el projecte i a seva dedicació a la gestió del mateix s'ha mantingut constant o be ha augmentat, tot i que des d'algun grup s'apunta que quan baixa la participació dels ciutadans, baixa la dedicació del grup parlamentari al projecte, fet que a la seva vegada porta a una davallada de la participació ciutadana en el mateix.

Malgrat les seves potencialitats, Democràcia.web encara està lluny de ser una eina de participació ciutadana important, tant pel que fa referència a la quantitat com pel que fa referència a la qualitat de la participació. En primer lloc, el desconeixement de l'eina per part de la majoria dels ciutadans posa en entredit la seva eficàcia per a la participació ciutadana. En segon lloc el desconeixement de les institucions polítiques i dels mecanismes democràtics, dificulta la participació en un projecte d'aquestes característiques. Finalment s'apunta l'estratificació digital com a element dificultador de l'eficàcia d'una experiència com Democràcia.web per a la participació ciutadana, tant des del punt de vista de la ciutadania com des del punt de vista dels diputats del Parlament.

D'altra banda s'apunta que Democràcia.web pot fomentar la participació de certs col·lectius que es troben tradicionalment més apartats de la vida política o institucional però que utilitzen les TIC de manera habitual i general, com per exemple els joves.

En aquest sentit, per tal d'incentivar la participació, cal treballar per a donar a conèixer Democràcia.web entre la ciutadania a la vegada que es donen a conèixer els mecanismes democràtics i el funcionament de les institucions. D'altra banda també cal integrar i normalitzar l'ús de les TIC en el treball parlamentari.

3.2 Les aportacions dels ciutadans

Democràcia.web permet als ciutadans enviar “Cartes al Parlament” i “Propostes d'esmena” per tal de fer arribar als diputats i grups parlamentaris les seves aportacions. A continuació s'explora la naturalesa i el contingut d'aquestes intervencions.

Les cartes i les propostes d'esmena que arriben al Parlament tenen majoritàriament un contingut valoratiu, de reflexió o d'expressió d'opinions en relació a temes d'actualitat política. També hi ha intervencions que ofereixen informació del que passa al carrer o que formulen preguntes sobre temes determinats. Les aportacions de caràcter més tècnic (per exemple a lleis sectorials) són molt minoritàries i provenen bàsicament de Col·legis o Associacions professionals. En aquest sentit s'adverteix que les entitats i col·lectius que estan directament interessats en algun projecte de llei utilitzen Democràcia.web de forma paral·lela a altres vies de contacte amb el grup parlamentari, com per exemple les entrevistes amb els diputats corresponents.

Cal apuntar que es dona una certa confusió de competències institucionals que fa que arribin Cartes al Parlament que pel seu contingut s'haurien d'adreçar al Govern (autonòmic, estatal o local), als partits polítics o al Síndic de Greuges.

Algun grup parlamentari apunta dificultats per a integrar les aportacions ciutadanes en l'activitat política dels grups ja que sovint els suggeriments, plantejaments i reflexions de la ciutadania troben dificultats per arribar als diputats competents. Una altra dificultat la trobem en la dificultat d'interpretar les aportacions ciutadanes a manca d'un context que les acompanyi. D'altra banda, les puntes d'intervencions en relació a un determinat tema d'actualitat política (com per exemple amb la tramitació de la Proposta de Reforma de l'Estatut de Catalunya), dificulta la resposta de les cartes o la gestió de les propostes d'esmena per part dels grups parlamentaris.

Tot i aquestes dificultats, Democràcia.web enriqueix la feina dels grups parlamentaris ja que els aporta proximitat, els permet enriquir el seu discurs i apropar-se a aspectes que els poden haver passat desapercebuts. Tot i així, la dificultat de gestió de les aportacions dels ciutadans i la pròpia naturalesa de les mateixes fan que aquest enriquiment no sigui gaire elevat.

Finalment, cal destacar que Democràcia.web i Internet en general aporten transparència a l'acció parlamentària ja que permeten fer pública tota la tasca parlamentària divulgant el contingut de les lleis i permetent als ciutadans adreçar-se al Parlament. D'altra banda, permeten anar més enllà de la premsa i per tant de la ideologia del mitjà en qüestió. Alguns grups parlamentaris apunten però que la transparència de l'acció parlamentària l'hauria d'aportar el propi Parlament, com a exercici d'enriquiment de la democràcia.

3.3 La comunicació dels ciutadans amb els grups parlamentaris

En el següent apartat s'observa la recepció i la gestió de les aportacions dels ciutadans per part dels grups parlamentaris, fent referència d'una banda al volum de cartes, propostes d'esmena i correus electrònics de ciutadans que arriben al grup, i d'altra banda estudiant el tractament que se'ls dóna a nivell de gestió i de protocol de resposta.

Actualment els grups parlamentaris reben les aportacions dels ciutadans bàsicament a través del correu electrònic, que ha desplaçat majoritàriament el correu ordinari tradicional. Les aportacions es reben a través de Democràcia.web però també per altres vies com la pàgina web del Parlament o del grup parlamentari.

El volum de les cartes i aportacions dels ciutadans als diversos grups parlamentaris, és habitualment força elevat, tot i que en determinats moments de l'actualitat política es produeixen puntes que disparen molt el volum, com per exemple amb el Procés de Reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Un dels problemes fonamentals amb els que es troben els grups a l'hora de donar resposta a les propostes, suggerències i opinions ciutadanes és el volum de feina que els representa, ja que sovint els recursos dels que disposa un grup parlamentari no són suficients per a respondre personalitzadament les cartes i propostes d'esmena, fet que provoca que quedin moltes cartes sense resposta o que d'un mateix tema només se'n respongui una o dues.

El protocol de resposta varia en funció de cada un dels grups parlamentaris. Pel que fa a les Cartes al Parlament quan arriben majoritàriament els grups contrasten el seu contingut. En alguns grups les responen els tècnics directament -si es tracta de petició d'informació o d'agraïments-, o bé prèvia consulta amb el diputat en qüestió. En altres grups parlamentaris la resposta la dóna el propi diputat a qui van dirigides les cartes.

Pel que fa a les Propostes d'Esmena, normalment passen un filtre de contingut, de viabilitat, i d'adequació a la norma que fan referència i a les línies polítiques del grup. Posteriorment s'envien al diputat i a l'assessor que porten la tramitació parlamentària. La seva incorporació final com a esmenes presentades pel grup depèn de si aquest hi està d'acord o les comparteix des d'un punt de vista polític.

3.4 L'impacte de les TIC en el Parlament de Catalunya

Des dels seus inicis les TIC han influït en tots els àmbits de la nostra vida, també en l'àmbit polític i en l'acció parlamentària. En aquest sentit, les TIC s'han anat incorporant progressivament al Parlament introduint canvis tant des del punt de vista intern com en la relació del Parlament amb la ciutadania. Tot i que des d'algun grup parlamentari s'observa que les TIC no han afectat gaire el funcionament i organització del treball parlamentari, majoritàriament s'apunta que la incorporació de les TIC al desenvolupament de la tasca parlamentària ha permès augmentar la capacitat de treball, d'informació i de selecció de textos en relació a Legislatures passades, sobretot ha permès millorar la comunicació i la immediatesa de la mateixa a nivell intern.

A nivell extern, han permès augmentar la transparència de l'acció parlamentària i fer més accessible la informació de l'activitat del Parlament, a la vegada que -a través per exemple de les notes de premsa- permeten donar una visió institucional i consensuada per tots els grups polítics de les activitats que es duen a terme al Parlament. Tot i així s'apunta que encara hi ha alguns aspectes a millorar, com el sistema de recerca de lleis del Parlament. Tot i els elements positius de comunicació de les TIC, hi ha elements com el contacte directe amb la ciutadania que són molt enriquidors per als representants polítics i que cal preservar.

La incorporació de les TIC al Parlament és un procés gradual, pel que en la mesura en que siguin plenament incorporades per tots els treballadors de l'àmbit parlamentari, tenen la potencialitat d'accentuar molt més tots aquests canvis. En aquest sentit, s'apunta que si bé permeten fer visible l'activitat del Parlament, tenen el perill de desbordar de feina als grups parlamentaris, pel que cal trobar solucions que permetin fer front a la gestió d'aquesta demanda.

En aquest marc d'incorporació de les TIC al Parlament de Catalunya, Democràcia.web ha suposat una eina possibilitadora del contacte amb la ciutadania a títol individual, a través de l'enviament de cartes i suggerències. Des d'algun grup parlamentari s'apunta

que aquesta experiència ha estat poc incorporada en la lògica de treball del Parlament i dels diputats, bàsicament perquè és molt desconeguda entre la ciutadania, fet que a la seva vegada provoca una manca de dedicació i d'esforços per part dels grups.

S'apunta la necessitat de clarificar la relació entre Democràcia.web i el Parlament de Catalunya. En aquest sentit, tot i que la gestió de l'experiència per part de la Fundació Jaume Bofill es veu com a quelcom positiu de cara a garantir la independència del projecte, majoritàriament hi ha la opinió de que Democràcia.web hauria d'incorporar-se al web del Parlament, tot i que podria estar gestionat per un organisme independent com la Fundació Jaume Bofill.

Des d'un punt de vista institucional es veu bé que els ciutadans adrecin directament al Parlament les seves preguntes i suggeriments ja que respondre-les i donar-los curs és també una de les seves funcions. D'altra banda, la incorporació del projecte al web del Parlament li conferiria més força i n'augmentaria la participació ja que el Parlament és el lloc on acudeixen naturalment els ciutadans que volen informar-se d'alguna llei o que volen participar-hi. Aquesta integració també seria positiva per al Parlament, que donaria una imatge d'obertura cap als ciutadans. Finalment, s'evitaria la possible duplictat de vies de relació de la ciutadania amb el Parlament que, a la vegada que es percep com a possible perill desincentivador de la participació, fa més complexa la gestió i el seguiment de les intervencions.

3.5 Possibilitat d'ampliar la participació de la ciutadania a altres funcions del Parlament de Catalunya

Les dues funcions essencials del Parlament de Catalunya són la funció legislativa i la funció de control de l'acció de govern. Actualment Democràcia.web permet la participació ciutadana en l'activitat legislativa a través de l'enviament de propostes d'esmena, però no permet la participació en el control del govern a través de mocions, preguntes al govern o comissions. En aquest sentit, des dels grups parlamentaris es té la opinió majoritària de que s'ha de seguir treballant per a ampliar la participació de la ciutadania al Parlament, fent pública tota la tasca dels diputats i l'activitat parlamentària, així com els debats polítics que s'hi donen (tant en ple com en comissió). Cal que els parlamentaris donin suport a aquest tipus de tasques per a que el màxim possible de ciutadans s'assabentin de què és el que els seus representants discuteixen i acorden en el Parlament.

A continuació s'apunten algunes possibilitats d'ampliació de la participació ciutadana:

- Preguntes al govern: seria positiu obrir una via de contacte amb els grups parlamentaris sobre possibles temes que preocupen als ciutadans a l'hora de ser controlats pel Parlament en relació al poder executiu. Tot i així cal tenir present que en les preguntes al govern és molt important la valoració de la situació política de cada moment i de la oportunitat de la pregunta, fet que potser escaparia a la ciutadania.
- Comissions: La obertura de la participació a les Comissions podria ser atractiva per a la ciutadania i interessant per al treball més interactiu que podria suposar.
- També seria positiu obrir algun espai que permetés recollir elements com les trobades amb parlamentaris d'altres països.
- D'altra banda es proposa obrir Democràcia.web a la feina dels grups parlamentaris (per exemple posant un enllaç a les seves pàgines web) per a que la ciutadania pugui conèixer els seus posicionaments i prioritats. Aquest fet també ajudaria a fer visible a la ciutadania el funcionament del Parlament en grups parlamentaris i no en partits polítics, element que encara és força desconegut.

Cal apuntar que des d'alguns grups parlamentaris l'altra cara de la moneda de la possible ampliació de la participació ciutadana a altres funcions del Parlament, és el perill de saturació que aquest fet pot suposar per a la feina interna del grup, element per al que caldria posar els mitjans adequats per al seu tractament.

Els grups apunten majoritàriament que una possible ampliació de les possibilitats de participació de la ciutadania al Parlament no té perquè entrar en contradicció amb el Reglament del Parlament, sempre que Democràcia.web segueixi essent conforme als principis de la democràcia representativa i que la decisió final segueixi recaient en els representants polítics

Des d'alguns grups parlamentaris es creu que augmentar la participació ciutadana a través de les TIC és positiu però això no ha de suposar que responguin els assessors i no els propis polítics. S'ha de posar els mitjans per a que siguin els polítics els que responguin als ciutadans.

Finalment s'apunta que actualment la majoria de ciutadans que acaben participant estan molt polititzats, pel que cal treballar per a promoure la participació de ciutadans a títol individual. En aquest sentit, una bona manera seria facilitar l'impuls de consultes o d'Iniciatives Legislatives Populars acompanyant-los de mecanismes de les noves tecnologies que facilitessin als ciutadans el seu impuls.

4. Metodologia utilitzada

Per tal d'elaborar aquest estudi sobre el funcionament, la utilització i la valoració de l'experiència Democràcia.web, s'ha utilitzat una metodologia que combina tècniques d'investigació quantitatives, com els qüestionaris als usuaris de Democràcia.web, i tècniques d'investigació qualitatives, com les entrevistes semidirigides als responsables polítics i tècnics de Democràcia.web de cada un dels grups parlamentaris del Parlament de Catalunya.

En aquest sentit s'elabora i es passa un qüestionari sobre el funcionament de Democràcia.web, el perfil dels usuaris i la utilització que fan del web. Es tracta d'un qüestionari autogestionat a través d'Internet que va tenir lloc durant els mesos de setembre i octubre de 2005.

Hi ha diversos tipus d'usuaris de Democràcia.web en funció de si estan (o no) subscrits a la llista de distribució, de l'ús que fan del web, i de la freqüència de visita. El qüestionari es restringeix a aquells usuaris de Democràcia.web que són membres de la llista de distribució. El qüestionari s'envia a un total de 1.302 persones que formen part de l'esmentada llista en el moment de fer la recollida d'informació, de les que responen un total de 126 persones, que en termes percentuals significa un 9'67%⁵, que en un qüestionari autogestionat és un percentatge de resposta força elevat.

Cal tenir presents algunes precaucions metodològiques a l'hora de fer l'anàlisi i interpretar les dades recollides a través del qüestionari. No podem estar segurs de que els resultats del qüestionari siguin extrapolables a tots els usuaris de Democràcia.web, en primer lloc perquè no s'ha recollit la opinió dels usuaris de Democràcia.web que no estan subscrits a la llista de distribució, i en segon lloc perquè el 9'67% de les persones subscrites a la llista de distribució que han respost el qüestionari no

⁵ Per veure el qüestionari, consultar Annex 1

configuren una mostra representativa de l'univers dels individus inscrits a la llista. Així doncs, caldrà interpretar els resultats obtinguts com una orientació, o com el que creuen les persones que responen el qüestionari, en cap cas com un valor extrapolable.

D'altra banda es realitza un total de 13 entrevistes semidirigides als responsables polítics i tècnics de Democràcia.web de cada un dels grups parlamentaris del Parlament de Catalunya⁶.

L'objectiu de les entrevistes als grups parlamentaris és d'una banda aprofundir en la gènesi i la concepció de l'experiència i d'altra banda veure quin és el funcionament i la gestió de les informacions provinents de Democràcia.web -com les Cartes al Parlament i Propostes d'esmena enviats pels ciutadans/es- per part dels grups parlamentaris⁷. Les entrevistes es realitzen majoritàriament al Parlament de Catalunya entre el novembre de 2005 i el març de 2006.

⁶ Per veure la relació de persones entrevistades, consultar Annex 4

⁷ Per veure el guió de l'entrevista, consultar Annex 2 i Annex 3

5. Conclusions

Un cop analitzat el funcionament, la utilització i la valoració de Democràcia.web per part dels ciutadans que la utilitzen i dels grups parlamentaris, passem a exposar les principals conclusions que se'n desprenen.

En primer lloc, cal destacar que existeixen certs biaixos en relació al gènere, l'edat, el nivell educatiu i la connexió a Internet dels usuaris de Democràcia.web. En aquest sentit, la majoria dels usuaris són homes (73'4%), tot i que des de l'any 2002 s'ha incrementat en quatre punts percentuals les usuàries femenines; majoritàriament són d'edat adulta, entre 35 i 50 anys (46%), observant-se una tendència a l'augment dels usuaris més grans i a la reducció dels més joves; la immensa majoria tenen estudis universitaris (83'3%); majoritàriament tenen un coneixement bo o molt bo de les eines informàtiques (68'3%) i es connecten a Internet a alta velocitat (88'1%); la majoria dels usuaris de Democràcia.web viuen a Barcelona (45'2%), o en municipis d'entre 10.000 i 50.000 habitants (18'3%); i finalment, són majoritàriament (58'7%) professionals assalariats. En aquest sentit, el "retrat robot" dels usuaris de Democràcia.web seria el següent:

Home (73'4%)
Entre 35 i 50 anys (46%)
Estudis Universitaris (83'3%)
Coneixement bo o molt bo de les eines informàtiques (68'3%)
Connexió a Internet a alta velocitat (88'1%)
Habitant de Barcelona (45'2%)
Professional assalariat (58'7%)

Els usuaris de Democràcia.web, s'interessen en l'experiència majoritàriament per a obtenir informació de l'activitat parlamentària (55'6%), tot i que també és força nombrós el grup que s'hi interessa per la seva activitat professional (28'6%). D'altra

banda, des de 2002 el nombre d'usuaris que s'interessen en Democràcia.web per la seva activitat de recerca o els seus estudis pràcticament s'ha doblat, passant del 7'3% al 13'5%. Finalment cal apuntar que els usuaris que utilitzen el web per contactar amb el Parlament són molt minoritaris (1'6%).

En aquest sentit, l'ús que els usuaris fan de Democràcia.web és majoritàriament informatiu (un 54% l'utilitzen per a informar-se de l'activitat parlamentària i un 29'4% per informar-se sobre democràcia electrònica), mentre l'ús participatiu és molt minoritari. Tot i així cal destacar que des de 2002 la participació ha augmentat i va variat força ja que actualment s'envien majoritàriament propostes d'esmena a textos parlamentaris en discussió, mentre que fa quatre anys s'enviaven majoritàriament cartes als grups parlamentaris i diputats del Parlament.

Els grups parlamentaris apunten que Democràcia.web facilita informació de l'activitat parlamentària als ciutadans a la vegada que els permet comunicar-se amb el Parlament. Aporta transparència a l'acció parlamentària, fent publica tota la tasca del Parlament i enriqueix la feina dels grups parlamentaris, aportant-los proximitat i permetent-los enriquir el seu discurs. Tot i així encara no és una eina important de participació ciutadana tant pel que fa a la quantitat com a la qualitat de les intervencions. Les intervencions dels ciutadans són encara molt minoritàries i el seu contingut és valoratiu o reflexiu, lluny de fer aportacions tècniques a lleis sectorials.

Així doncs, cal treballar per a que Democràcia.web sigui una experiència coneguda i utilitzada per molta més gent, a la vegada que cal fer-la més atractiva, entenedora i accessible per tal d'incentivar la participació de la ciutadania en general i dels diversos grups sectorials interessats en les lleis que es tramiten. D'altra banda cal adaptar el treball parlamentari dels diputats a les TIC a la vegada que s'hi integra i se'n normalitza l'ús.

El volum de cartes i propostes d'esmena dels ciutadans que reben els grups parlamentaris és força elevat i en moments d'actualitat política (com per exemple amb el Procés de Reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya) es produeixen puntes que disparen molt el volum i dificulten la resposta per part dels grups parlamentaris. En aquest sentit, cal trobar solucions que permetin fer front a la gestió d'aquesta demanda.

La incorporació de les TIC al Parlament ha permès augmentar la capacitat de treball i d'informació dels diputats, millorar la comunicació, fer-la més immediata i augmentar la transparència de l'activitat parlamentària. Tot i així hi ha elements com el contacte

directe amb la ciutadania que són molt enriquidors per als representants polítics i que cal preservar.

S'apunta la necessitat de clarificar la relació entre Democràcia.web i el Parlament de Catalunya. En aquest sentit, tot i els elements positius d'una gestió per part d'una entitat independent com la Fundació Jaume Bofill, majoritàriament hi ha la opinió de que Democràcia.web hauria d'incorporar-se al web del Parlament tant per raons de tipus institucional –el Parlament és l'òrgan de representació de la ciutadania i per tant és el lloc on acudeixen naturalment els ciutadans que volen participar o informar-se d'alguna llei-, com per raons de funcionament -la integració donaria més força al projecte i permetria augmentar la participació-. D'altra banda la integració donaria una imatge d'obertura del Parlament cap als ciutadans i evitaria la duplictat de vies de participació, que desincentiva la participació i fa més complexa la gestió i el seguiment de les intervencions.

Finalment, cal treballar per ampliar les possibilitats de participació de la ciutadania al Parlament a través de Democràcia.web. Es veu positivament una ampliació de les possibilitats de participació en funcions parlamentaries com el control de l'acció de govern, sempre d'acord als principis de la democràcia representativa i mantenint la decisió final en els representants polítics. Així per exemple algunes possibilitats d'ampliació de la participació ciutadana podrien ser a través de preguntes al govern, mocions, o comissions. Tot i així s'adverteix del perill de saturació que pot suposar una ampliació de la participació per a la feina interna del grup, element per al que caldria posar els mitjans adequats.

Annexes

Annex.1 Qüestionari als usuaris de Democràcia.web

QÜESTIONARI SOBRE DEMOCRÀCIA.WEB

Aquest és un qüestionari per veure quina és la utilització, el funcionament i, en general, la valoració de Democràcia.web per part de les persones que visiteu i utilitzeu aquesta experiència de democràcia electrònica a Catalunya. Només et prendrà tres minuts del teu temps. Moltes gràcies.

BLOC 1: UTILITZACIÓ DE DEMOCRÀCIA.WEB

1. Visites Democràcia.web:

Diàriament
Setmanalment
Mensualment
Menys d'un cop al mes
Ns/Nc

2. Has utilitzat mai els espais de participació de Democràcia.web?

Si, he enviat cartes al Parlament
Si, he enviat propostes d'esmena
No
Ns/Nc

3. Habitualment utilitzes Democràcia.web per:

Informar-te de l'activitat parlamentària
Participar en l'activitat del Parlament de Catalunya
Jugar amb els jocs interactius
Informar-te sobre democràcia electrònica
Consultar enllaços amb webs polítics
Ns/Nc

4. Democràcia.web t'interessa per

La teva activitat professional
La teva activitat d'estudis o recerca
Contactar amb el Parlament
Informar-te de l'activitat parlamentària
Ns/Nc

5. Com valors Democràcia.web?

Molt interessant
Interessant
Poc interessant
Gens interessant
Ns/Nc

6. En relació al Parlament, de Catalunya, de què t'agradaria informar-te o en què t'agradaria poder participar?

7. Com has conegut Democràcia.web?

Per una notícia a la premsa
A través d'un enllaç
Per una xerrada
Per una publicació
Recomanació d'algú
Altres
Ns/Nc

BLOC 2: PERFIL DE L'USUARI DE DEMOCRÀCIA.WEB

8. Sexe

Dona
Home
Ns/Nc

9. Edat

Menys de 18
De 18 a 24
De 25 a 34
De 35 a 50
De 51 a 64
Més de 65
Ns/Nc

10. Nivell d'estudis

Primaris inacabats
Primaris
Secundaris
Universitaris
Ns/Nc

11. El teu nivell de coneixement de les eines informàtiques és

Molt bo
Bo
Normal
Fluix
Ns/Nc

12. En relació a l'accés a Internet, en quina d'aquestes situacions et trobes?

Em connecto des de casa a alta velocitat (ADSL o cable)	☐
Em connecto des de la feina a alta velocitat (ADSL o cable)	☐
Em connecto des de casa amb una connexió normal	☐
No disposo de connexió a casa ni a la feina	☐
Ns/NC	☐

13. Lloc de residència

Barcelona	☐
Municipi entre 100.000 i 300.000 habitants	☐
Municipi entre 100.000 i 50.000 habitants	☐
Municipi entre 50.000 i 10.000 habitants	☐
Municipi de menys de 10.000 habitants	☐
Ns/Nc	☐

14. Activitat

Professional liberal	☐
Assalariat	☐
Empresari	☐
Estudiant	☐
Aturat	☐
Jubilat/Pensionista	☐
Mestressa de casa	☐
Altres	☐
Ns/Nc	☐

Annex.2 Guió entrevistes representants polítics dels grups parlamentaris

En relació a la gènesi del projecte

Grup parlamentari:

Diputat/da entrevistat/da:

Data entrevista:

- 1.- Democràcia.web és una eina eficaç per a promoure la participació ciutadana? En quin sentit? Millora la comunicació dels ciutadans amb el Parlament?
- 2.- Democràcia.web enriqueix la feina dels Grups Parlamentaris? Què aporten les intervencions dels ciutadans als diputats del Parlament?
- 3.- Democràcia.web aporta transparència a l'acció parlamentària?
- 4.- En general, com han afectat les TIC al Parlament? Com encaixa Democràcia.web en aquesta evolució?
- 5.- Quina és la situació legal de Democràcia.web? Caldrà fer una modificació de les reglamentacions parlamentàries per a ampliar les possibilitats de participació ciutadana al Parlament a través de les TIC?
- 6.- Democràcia.web permet la participació ciutadana en l'activitat legislativa del Parlament, però aquest té altres funcions com el control del govern, etc. En aquest sentit, creu que s'hauria d'ampliar/permetre a DW la participació dels ciutadans en altres activitats com preguntes, mocions, comissions...?
- 7.- Plans a mitg/llarg termini per a augmentar la participació ciutadana a través de les TIC al Parlament?

Annex 3. Guió entrevistes tècnics dels grups parlamentaris

En relació al funcionament i gestió de DW

Grup Parlamentari:

Persona entrevistada:

Data:

1.- Quantes cartes rebeu per correu ordinari? Quants correus electrònics rebeu? (quants a través de Democràcia.web i quants per altres vies). Es gestionen igual totes les respostes? (tenen un procediment, protocol, quin és. N'hi ha un per Democràcia.web?) Es diferencien des d'un punt de vista qualitatiu?

2.- En general, com valoraries les aportacions dels ciutadans?

3.- Des de la posada en marxa de Democràcia.web, quina ha estat la seva evolució? (increment/davallada de la participació ciutadana, del seu interès, de la forma de gestionar-ho des del grup etc.)

4.- El que ofereix Democràcia.web s'hauria d'incorporar directament al web del Parlament o hauria de ser un projecte separat? (valoració de la introducció d'un espai de participació ciutadana en la mateixa web del Parlament igual o diferent a Democràcia.web)

5.- Canviaries o afegiries quelcom a Democràcia.web?

6.- Consideres que Democràcia.web és una eina eficaç per a promoure la participació ciutadana?

Annex 4. Relació de persones entrevistades

Grup Parlamentari de CiU

Antoni Fernández Teixidor (Diputat de CiU)

Àlex Bas (Tècnic del grup parlamentari)

Grup Parlamentari del PSC-CpC

David Pérez (Diputat del PSC-CpC)

Mireya Fuente (Tècnica del grup parlamentari)

Raquel Querol (PSC)

Grup Parlamentari d'ERC

Pilar Dellunde (Diputada d'ERC)

Mònica Casal (Tècnica del grup parlamentari)

Àngel Mesado (Assessor del grup parlamentari)

Grup Parlamentari del PPC

Daniel Sirera (Diputat del PPC)

Leyre Usón (Tècnica del grup parlamentari)

Marta Blasco (Tècnica del grup parlamentari)

Grup Parlamentari de ICV-EA

Lluís Postigo (Diputat del grup parlamentari)

Sandra Cruz (Tècnica del grup parlamentari)